

Programledare för forskningsprojektet som äger rum kring Ljusnan är professor Bengt Kriström. För övrigt också ordförande i Expertgruppen för miljöstudier som ligger under Finansdepartementet. Foto: Jan Olsson

2007-10-12 kl. 01.00

Naturvärden under lupp

FÄRILA

Forskningsprojekt kring regleringsfrågor i Ljusnan. Rekreation kontra ekonomi.

Vad händer med fisken om man ändrar på vattenföringen i en älv och hur slår det ekonomiskt? Den uppgiften har Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, fått i uppdrag att utreda. Under två dagar har de därför inventerat området kring alla kraftverk från Ljusnefors i Hälsingland till Lossen i Härjedalen.

– Här finns en konflikt. Elbolagen har i uppgift att producera el och vad kostar det för dem om vi lägger restriktioner på det? undrar Bengt Kriström, professor i naturekonomi vid SLU och programledare för Ljusnandelen av forskningsprojektet.

Vinsten däremot blir ökad naturrekreation och bättre fiske.

– Ökade flöden ökar den biologiska mångfalden och det ger bättre fiske. Det finns mycket potential i de ekonomiska värdena av rekreation. Det är pengarna som styr för kraftbolagen, då måste vi kunna visa vad det ger också. Kunna sätta pengar på det, säger Andreas Gyllenhammar, ekolog.

En relativt billig åtgärd för kraftbolagen som skulle gynna till exempel forspaddlingen finns i USA.

– Där släpper man ut mer vatten under några timmar på lördagar och söndagar, berättar Scott Cole, miljöekonom, som uppmanar klubbar inom forspaddling att ta kontakt med kraftbolagen för att se vad man kan göra.

Men lika viktigt som att se de ekonomiska effekterna av ett ökat vattenflöde är det att se vad som händer ur ett ekologiskt perspektiv.

– Ekologer och ekonomer ska samarbeta. Det har gjorts många ekologiska utredningar men sedan blir det en fråga om ekonomi, därför är det bättre att redan från början samarbeta, menar Bengt Kriström.

Ett samarbete som båda parter vinner på.

– Ekonomiskt så innebär det här att vi får bättre moduler att bedöma hur det slår samhällsekonomiskt, vi får bättre verktyg. Tanken är sedan att de ska kunna användas i andra liknande situationer, säger Bengt Kriström.

Det påbörjade arbetet ska pågå till och med 2009 och totalt har forskningsprogrammet sponsrats med 17 miljoner kronor. Medel som Svenska Elföretagens forsknings- och utvecklings AB, Elforsk, beviljat för att SLU i Umeå och Karlstads universitet ska utreda de biologiska och samhällsekonomiska effekterna av olika åtgärder i redan utbyggda älvar. Det vill säga i Ljusnan och Emån i Småland. I Ljusnan ser man på regleringsfrågor och i Emån på fiskvandringsproblem.

– Vi har börjat samla in data och nu ska vi studera dessa och inventera vilken information som saknas, säger Kjell Leonardsson, ekolog, som tillsammans med sina kollegor i projektgruppen från Umeå räknar med att den färdiga forskningsrapporten blir vägledande när de gamla vattendomarna ska omprövas.

